

Ole arvet skammen

For NS-barnet Ole Wilhelm Klüwer (49) er frigjøringsjubileet en sår rekonstruksjon av et nederlag han aldri opplevde, men som like fullt har preget hele hans liv.

Den 8. mai 1945 kom et titall hjemmefrontsmenn stormende inn på den staselige Nordstu Koppang gård i Østerdalen, og arresterste stornazisten Johan Wilhelm Klüwer - fremdeles i hirduniform.

Av FREDRIK SKAVLAN og JØRN H. MOEN (foto)

Hans halvannet år gamle sønn Lorentz og gravide kone Julie, hun med NS-merke på, var redselsslagne vitner. Ole Wilhelm, derimot, var ikke engang født.

- 8. mai var for min slekt den totale katastrofe, den absolutte sosiale degradering, sier Ole Wilhelm Klüwer.

- Nå skal Arbeiderpartiet mime dette oppgjøret på ny, stå fram som seierherre etter en gang og ruse seg på andres femti år gamle nederlag. Men oss NS-barn ignorerer de. Vi har aldri vært medregnet i Ap's velferdsdrøkt, fordi seieren er fullstendig om de kan knekke oss også.

Tre uker etter frigjøringen ble Ole Wilhelm Klüwers mor og bror kastet ut fra familiens gård. De fikk ingenting med, ikke møbler, ikke klær. De søkte ly hos andre NS-folk og hos Julies søster, men ble stadig skyflet videre. Ole Wilhelm ble

født på seinhøsten samme år. Han tilbrakte sin barndom i Klüwer-familiens nye sete, en økkestue like nedenfor Nordstu Koppang gård.

9 års fengsel

- Far ble dømt til 9 års fengsel. Han satt i bortimot fem. Vi fikk aldri besøke ham, men mor fikk derimot stadig besøk av presten, som forsøkte å overtale henne til å skille seg fra ham.

- Jeg møtte min far først da han slapp ut. Han var utmagret og svært syk. I fengselet hadde han lært seg skomakerfaget og åpnet, da han ble bedre, et verksted like under sin gamle storgård. Fortsatt hadde vi ingen av våre eiendeler derfra - hver gang vi forsøkte å få dem ut, ble vi jaget.

Fransklæreren Ole Wilhelm Klüwers far levde i ti år som bi-

importør i Manchuria, der han møtte hviterussere på flukt fra bolsjevismen. Slik fikk han sin politiske oppvåkning, og vel hjemme i 1935 meldte han seg straks inn i Quislings parti. Hans mor sang i NS-koret og var NS-hushjelpenes talskvinne i Oslo byråd. De to giftet seg som begeistrede Quisling-venner i en slektsromantisk fest-rus i 1943. Krigens utfall endret ingenting. Begge døde som ihuga NS-ere midt på 80-tallet.

Churchill skurk

- Som et lite knøtt elsker man sine foreldre, og jeg vokste opp i stor beundring for Quisling og alt han sto for. Vi omgikkes bare andre NS-folk, slagne mennesker. Jeg kunne ikke oppdage hvor ille de var, hvilke drittsekker de egentlig var. For meg var de lojale, milde og kjærlige. Derfor trodde jeg også at det var grusomt at bolsjevikene vant krigen, og at Churchill og Roosevelt var de virkelige skurkene, sier Klüwer.

- Jeg levde i denne troen til langt opp i gymnaset. På sekstitallet, da jeg gikk i 9. klasse, skrev jeg en stil der jeg tok for meg jødernes rolle i tysk økonomi som bakgrunn for germanernes antisemitisme.

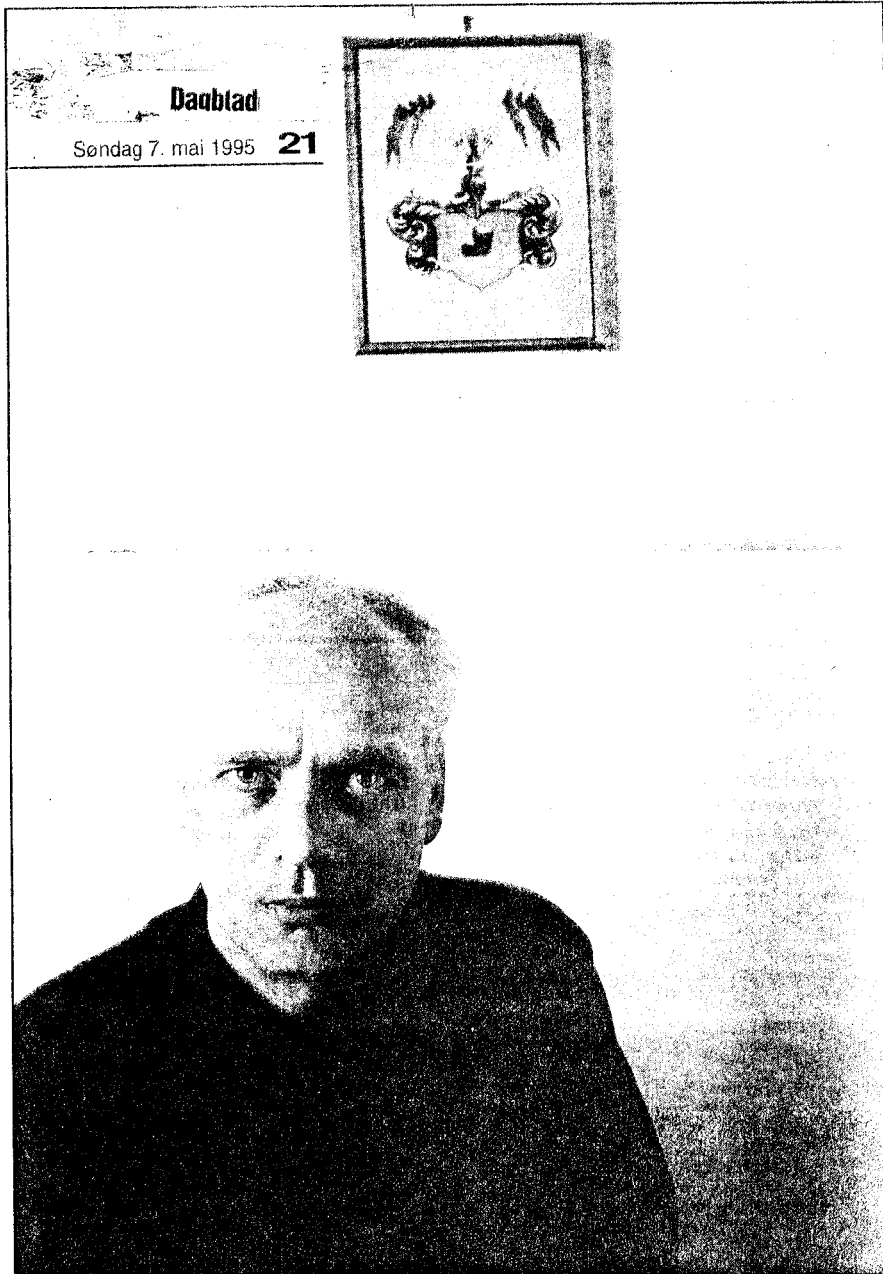
- Samtidig begynte min eldre bror å stille spørsmål. Jeg fulgte ham sakte og ble som mange NS-barn med i en sosialistisk bevegelse for liksom å markere min gryende motstand. Likevel var året i militæret mitt verste mareritt; ett år i fiendens klær! Min bror sier derimot at han syntes historietimene var verst.

- Men etter hvert gikk det hele opp for deg?

- Ja, men over tid. Jeg reiste til Paris, studerte fransk og ble en slags dyvnmende, åndsløst marxist uten engang å ha lest en linje av Marx. Jeg vanket sammen med jøder og homofile som en slags demonstrasjon. Oppdagelsen av jødetryddelens omfang ble for meg et crescendo i denne fremmedgjøringen. Da ble nazismen ikke bare et politisk prosjekt, men skjær ondskap. «Historien blir skrevet av seierherrene», var mine foreldres skeptiske kommentar.

- Skjønner du da ikke at behovet for gjengjeldelse kan være levende også femti år senere?

- Med min bakgrunn må jeg

nyansere. Ingen hjemmefrontmann sonet tross alt så lenge som min far.

- Det var faktisk Milorg-folk som satt nesten fra krigens begynnelse og til frigjøringen.

- Det er sant. Men jeg har alt-

så tilbrakt mitt voksne liv med å forsøke å argumentere mot alt mor og far sto for. Og iblant har jeg snublet, fordi de for meg var både sympatiske og oppgående foreldre hele livet, pokker ta dem. Dette dilemma-

et er like uutholdelig for alle NS-barn jeg kjenner. Det vil si, jeg vet om et par-tre som har forblitt ved sine fedres ståsted. Psykologisk sett er det de som tross alt er lengst nede.